

Anbefalinger fra Naturråd 7

Indledning

Rammerne for Naturrådets arbejde

Rammerne for Naturrådets arbejde er fastlagt i bekendtgørelse om etablering af lokale naturråd af 7. august 2017. Ifølge bekendtgørelsen skal Naturråd 7 dække kommunerne Varde, Fanø, Esbjerg og Tønder.

Tidsplanen for Naturrådets arbejde er ligeledes fastlagt i bekendtgørelsen; Naturrådet skulle være nedsat senest den 15. januar 2018 efter minimum fire ugers forudgående annoncering efter medlemmer. Naturrådets arbejde skal være afsluttet senest den 15. juli 2018.

Naturråd 7 blev således nedsat den 15. januar 2018 efter forudgående annoncering efter medlemmer på tværs af de fire kommuner. Naturrådet var samlet første gang den 29. januar 2018 og har afholdt i alt seks møder frem til den 7. juni 2018, hvor Naturrådet afsluttede arbejdet med samstemmigt at vedtage en række anbefalinger anbefalinger.

Naturråd 7 bestod af følgende organisationer:

- Dansk Ornitologisk Forening (Ingelise Sørensen/ Peter Tougaard)
- Dansk Skovforening (Mogens Lunde)
- Sydvestjysk Landboforening (Lisbeth Tønning/Bjarne Nørtoft)
- Sønderjysk Landboforening (Asger Thode Kristensen/ Peter Aalykke Jensen)
- Danmarks Naturfredningsforening (Klaus Bjørn Jacobsen/Søren Eller)
- Friluftsrådet (Hanne Voetmann/ Karsten Schmidt)
- Bæredygtigt Landbrug (Hans Henrik Pørksen/ Peter Rosendal)
- Danmarks Sportsfiskerforbund (Simon Simonsen/ Lars Hammer-Bek)

Rådets tilgang til opgaven

Bekendtgørelsen om etablering af lokale naturråd giver Naturrådene metodefrihed i forhold til, hvordan rådet ønsker at arbejde og hvordan rådet ønsker at afrapportere til kommunerne.

Ved Naturrådets start havde Fanø, Varde og Esbjerg Kommuner udpeget et Grønt Danmarkskort i forbindelse med den seneste kommuneplanrevision. Tønder Kommune arbejder fortsat med udpegningen af Grønt Danmarkskort. Med det udgangspunkt har Naturrådet valgt at arbejde med en række strategiske anbefalinger til, hvordan kommunerne kan håndtere fremtidige revisioner af Grønt Danmarkskort. Tilgangen med overordnede, strategiske anbefalinger er valgt for at gøre anbefalingerne anvendelige på tværs af de fire kommuner. Anbefalingerne vil dels kunne bruges i en samlet revision af Grønt Danmarkskort i de enkelte kommuner, men også i forbindelse med mindre ændringer i kommuneplanerne.

Rådet har valgt at komme med to typer af anbefalinger. Dels konkrete anbefalinger til, hvilke hensyn kommunerne bør tage, når de udpeger/reviderer udpegningen af Grønt Danmarkskort. Dels en række mere generelle anbefalinger med relation til realiseringen af Grønt Danmarkskort.

Forudsætninger for Naturrådets anbefalinger

Naturrådet har valgt at lægge følgende forudsætninger til grund for deres anbefalinger:

- Grønt Danmarkskort er et planlægnings- og prioriteringsredskab. Det skal synliggøre den eksisterende værdifulde natur og vise, hvor naturen på sigt kan udvides. Lodsejeren er ikke forpligtet til at realisere udpegningen og etablere natur. Eventuel realiseringen sker i samarbejde med lodsejeren.
- Grønt Danmarkskort vil ikke få betydning for eksisterende husdyrbedrifter eller for driften af den landbrugsjord, der måtte indgå i udpegningen.
- Realiseringen af Grønt Danmarkskort forudsætter ikke nødvendigvis intensiv pleje af arealerne. Oberørte arealer kan rumme mange forskellige arter – også selv om de på sigt springer i skov. Den enkelte lodsejer pålægges ikke omkostninger som følge af udpegningen.

Anbefalinger

Ved revision af Grønt Danmarkskort anbefaler Naturrådet:

- At de bærende elementer i Grønt Danmarkskort er de kystnære arealer og de store vestvendte vandløb; Vidå, Brede Å, Ribe Å-system, Kongeåen, Sneum Å-system og Varde Å.
- At der arbejdes for at skabe færre, men større og mere robuste naturområder, da det minimerer den negative randeffekt fra omgivelserne. Tilsvarende skal der planlægges for robuste landbrugsområder, der friholdes for Grønt Danmarkskort, for på den måde at sikre særligt landbrugets husdyrproduktion. Små "øer" af landbrugsjord omgivet af Grønt Danmarkskort er ikke attraktive for landbruget.
- At man ved udpegning og revision af Grønt Danmarkskort satser på kvalitetsnatur frem for kvantitet. Ikke alt §3-beskyttet natur og

alle fredskovspligtige skove er af en kvalitet, der kan begrunde en udpegning som Grønt Danmarkskort.

- At værktøjer som HNV-indekset, biodiversitetskortet og kommunernes egne §3-kortlægninger bruges til at identificere kvalitetsnatur og dermed kvalificere udpegningen af Grønt Danmarkskort.
- At områder med kendte forekomster af bilag IV-arter prioriteres højt ved udpegningen af Grønt Danmarkskort.
- At udpegningen tager udgangspunkt i eksisterende værdifuld natur og at udvidelser så vidt muligt sker som hul-udfyldning, hvor der udvides indad.
- At planlægningen for ny natur primært sker på marginaljorder, mens de bedste dyrkningsjorde friholdes. Planlægning for Grønt Danmarkskort på regulær landbrugsjord skal ske med omtanke.
- At kommunerne ser på, hvor der ligger store husdyrbrug og inddrager det i afvejningen af, hvilke arealer, der skal udpeges som Grønt Danmarkskort. Kommunen skal søge at sikre husdyrbrugenes fremtidige udvidelsesmuligheder.
- At Grønt Danmarkskort og udpegningen af arealer til store husdyrbrug som udgangspunkt ikke overlapper.
- At der udpeges områder til Grønt Danmarkskort, hvor der kan opnås en synergieffekt mellem realiseringen af Grønt Danmarkskort og andre funktioner eller beskyttelser. Eksempelvis områder, der bliver våde som følge af klimaændringer eller klimatilpasningsprojekter, områder der anvendes rekreativt eller områder, der er udpeget som kulturmiljøer.

Øvrige anbefalinger fra Naturrådet til stat og kommuner:

- Landbrugets støtteordninger bør ændres. Som de er udformet i dag er støtteordningerne problematiske, idet lodsejerne ikke har noget incitament til at bevare småbiotoper, levende hegn, bræmmer med videre. Disse landskabs-elementer har betydning for naturindholdet i agerlandet.
- Det anbefales, at der arbejdes mere aktivt med jordfordeling som værktøj. Naturrådet ser gerne, at staten, fonde med videre aktivt går ind i jordfordelings-sager og opkøber natur og potentiel natur.
- I forbindelse med naturgenopretning bør myndighederne forsøge at invitere så mange interessenter med ind i projektet som muligt. Eksempelvis kan de grønne organisationer være aktive medspillere.
- Frivillighed og dialog er vigtige redskaber – særligt når Grønt Danmarkskort skal realiseres. Det er vigtigt med fokus på processen, og et godt samarbejde kan blive en god historie for alle involverede.

Anbefalingerne er godkendt af et samlet Naturråd d. 7. juni 2018

På vegne af Naturråd 7

Peter Bagge,
Planchef Esbjerg Kommune